

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.

Vår ref.
2025/0911-13

Saksbehandler
Asbjørg Pétursdottir

Dato
21.11.2025

Avvisning av klage på offentlig anskaffelse

Klagenemndas sekretariat viser til deres klage av 13. juni 2025 på offentlig anskaffelse av vintervedlikeholdstjenester. Vi har besluttet å avvise klagen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 9. Grunnen er at klagen klart ikke kan føre frem.

Nedenfor gis en oppsummering av bakgrunnen for klagen og sekretariatets vurdering.

Bakgrunn:

- (1) Storfjord kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 3. mai 2023 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av vintervedlikeholdstjenester. Tilbudsfrist var 8. juni 2023. Kontraktens varighet var inntil 8 år (5+1+1+1).
- (2) Det fulgte av kontraktens punkt 6.5 «*Mangelfull utførelse i henhold til behovsbeskrivelsen/standardkravene – bøter*» at:

«Ved mangelfull utførelse i henhold til behovsbeskrivelsen, løper det forskjellige bøtesatser:

Ved mindre mangler/avvik på utført arbeid løper det bot på kr 1000 dersom misligholdet ikke rapporteres som avvik umiddelbart.

Ved større og gjentakende mangler/avvik på utført løper det bot på kr 2 000 dersom misligholdet ikke rapporteres som avvik umiddelbart.

Bøtene løper pr. avvik.

Avvik skal rettes uansett om avviket er bøtelagt eller ikke.

Ved grove eller større gjentakende mangler som ikke kvalifiserer til heving av kontrakt, løper det bot på kr 5 000 dersom misligholdet ikke rapporteres som avvik umiddelbart.»

- (3) I kontraktsdokumentet «*Standard kontraktsvilkår, tjenester*» punkt 10 var det angitt en rekke sanksjoner ved mislighold, som retting, tilbakeholdelse av ytelser, prisavslag, erstatning og heving.
- (4) Innklagede mottok tilbud fra fem leverandører innen tilbudsfristen, herunder fra Ryeng Anlegg AS (heretter *klager*) og Baks AS. Baks AS ble tildelt kontrakt for sone 1 og 2, og to øvrige leverandører ble tildelt kontrakt for sone 3 og 4. Klager ble ikke tildelt kontrakt.
- (5) Klager og en annen leverandør klaget på tildelingen henholdsvis 21. juni og 22. juni 2023. Ingen av klagene ble tatt til følge av innklagede. Kontrakt ble signert 26. juni 2023. Sakene ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser henholdsvis 23. juni 2023 og 5. september 2023.
- (6) I avgjørelse 23. oktober 2023 kom klagenemnda til at innklagede hadde brutt regelverket ved tilbudsevalueringen, men opplyste at denne feilen kunne rettes ved at det ble foretatt en ny evaluering. Videre kom nemnda til at innklagede hadde brutt regelverket ved å utforme et uklart konkurransegrunnlag, og at denne feilen medførte avlysningsplikt.
- (7) Det ble gjennomført oppstartsmøte for kontrakten 13. november 2023. Valgte leverandør opplyste her at el-bil for rodekontroll var bestilt, men ikke ville bli levert før sommeren 2024. Det ble også varslet muntlig i dialog med oppdragsgiver at det hadde oppstått utfordringer knyttet til batterikapasiteten på de opprinnelig bestilte el-bilene. Som følge av dette ble det i stedet anskaffet og tatt i bruk en annen elbilmodell.
- (8) Den 8. mai 2024 fremmet klager ny klage for klagenemnda med påstand om at kontraktsinngåelse med den ene leverandøren utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse, både fordi kontrakten var vesentlig endret og fordi innklagede hadde unnlatt å si opp kontrakten etter at klagenemnda i de forente sakene 2023/474 og 2023/724 hadde slått fast at konkurransen skulle vært avlyst. I avgjørelse 17. september 2024 kom klagenemnda til at ingen av disse anførselene førte frem.
- (9) Den 20. februar 2025 behandlet kommunestyret sak om «*Forslag til nedtak som skal gi en årlig innsparing på 5 millioner*», som berørte samtlige sektorer i Storfjord kommune. For området «*Teknisk drift og beredskap*» ble det utredet to tiltak som berørte vintervedlikehold av kommunale veier, hvorav ett tiltak ble vedtatt.
- (10) Tiltaket som ble vedtatt var å «*Senke krav til brøyting av kommunale veier*». Det fulgte av beskrivelsen av tiltaket i innklagedes beslutningsgrunnlag for «*Budsjettregulering februar 2025*» at:

«Det finnes flere eksempler på kommuner som har høyere terskel for når brøyting skal iverksettes på både hovedveier og i boligfelt, og kommuner som har valgt å gå ned på sine kvalitetskrav for å oppnå rimeligere kontrakter ved nye inngåelser.

Det er vanskelig å anslå en nøyaktig sum for innsparing, men dersom det legges til grunn at prisene kan bli minst 5 % lavere enn dagens, og at man maksimalt kan spare 20 % innenfor dagens kontrakt, tilsier en forenklet økonomisk modell følgende innsparingspotensiale:

- 5 %: 296.777,-

- 10 %: 593.554,-
- 15 %: 890.330,-
- 20 %: 1.187.108,-»

(11) Det fremkom videre følgende forutsetning for gjennomføring av tiltaket:

«Det må gjøres en vurdering opp mot dagens kontrakter for å vurdere hvilket alternativ som kan gjennomføres på enkleste måte og med lavest nivå av usikkerhet og konflikt:

** Alt. 1: Endringsavtale, dersom dette kan gjennomføres innenfor handlingsrommet i dagens vintervedlikeholdskontrakt som sier at «Oppdraget reduseres eller økes inntil tilsvarende 20 (tjue) prosent av vederlaget for hele Oppdraget. Prisen skal i så fall endres tilsvarende reduksjonen eller økningen. Leverandøren kan ikke kreve kompensasjon for slik eventuell reduksjon» Kommunestyret 20. februar 2025 46*

** Alt.2: Oppsigelse av dagens avtaler, der det er fastslått at «Det foreligger en gjensidig rett til å si opp avtalen med 6 måneders varsel»*

(12) Det fulgte videre av beslutningsgrunnlaget at det var følgende forutsetninger for vedtaket:

«Forutsetninger

Det må gjøres en vurdering opp mot dagens kontrakter for å vurdere hvilket alternativ som kan gjennomføres på enkleste måte og med lavest nivå av usikkerhet og konflikt:

- *Alt. 1: Endringsavtale, dersom dette kan gjennomføres innenfor handlingsrommet i dagens vintervedlikeholdskontrakt som sier at «Oppdraget reduseres eller økes inntil tilsvarende 20 (tjue) prosent av vederlaget for hele Oppdraget. Prisen skal i så fall endres tilsvarende reduksjonen eller økningen. Leverandøren kan ikke kreve kompensasjon for slik eventuell reduksjon»*
- *Alt. 2: Oppsigelse av dagens avtaler, der det er fastslått at «Det foreligger en gjensidig rett til å si opp avtalen med 6 måneders varsel»»*

(13) Klagen med påstand om ulovlig direkte anskaffelse ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 13. juni 2025.

Sekretariatets vurdering:

- (14) Klagen gjelder en anførsel om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker er det ikke et krav om saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (klagenemndsforordningen) § 13 a første ledd. Klagen er rettidig.
- (15) Konkurransen gjelder anskaffelse av vintervedlikeholdstjenester. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen estimert til å overstige EØS-terskelverdi. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser 17. juni 2016 nr. 73 følger anskaffelsen etter det opplyste forskrift om offentlige anskaffelser 12. august 2016 nr. 974 del I og III, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

- (16) En ulovlig direkte anskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016).
- (17) Når en kontrakt er inngått etter en kunngjort konkurranse, er utgangspunktet at det videre forholdet mellom partene reguleres av kontraktsretten. Unntak fra dette utgangspunktet er dersom avtalen endres på en slik måte at innholdet i kontrakten blir «*vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*», jf. forskriften § 28-2. Dersom oppdragsgiver endrer kontrakten vesentlig, skal dette anses som en ny anskaffelse som skulle vært kunngjort i henhold til regelverket, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2020/658, avsnitt 71, og EU-domstolens avgjørelse i sak C-454/06 *Presstext*. I disse tilfellene vil den vesentlig endrede kontrakten utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse.
- (18) I det foreliggende har kommunestyret vedtatt et mål om innsparinger basert på en forenklet økonomisk modell med trinnvis innsparing. Innklagede har videre opplyst at administrasjonen på nåværende tidspunkt er i utredningsfasen for å gjennomføre endringene som er vedtatt i kommunestyret innenfor kontraktens rammer, og at det ikke er gjort noen faktiske endringer i form av endringsavtaler til kontrakten.
- (19) På tidspunktet for klagebehandlingen finnes det dermed ingen endringer av den inngåtte kontrakten. Klagers anførsel om at det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse på bakgrunn av de foreslåtte tiltakene kan etter dette klart ikke føre frem.
- (20) Klager har videre anført at det er foretatt en vesentlig endring av kontrakten som følge av at valgte leverandør for rode 2 ikke har levert el-bil for rodekontroll i henhold til avtalen.
- (21) For at oppdragsgivers mangelfulle oppfølging av leverandørens mislighold skal innebære et brudd på anskaffelsesregelverket, har klagenemnda tidligere slått fast at den mangelfulle oppfølgingen må kunne likestilles med at kontrakten er vesentlig endret, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0064 avsnitt 35 med videre henvisninger.
- (22) Det er opplyst at valgte leverandør i sitt tilbud hadde forpliktet seg til å benytte en el-bil til rodekontroll, men at det hele første sesong av kontrakten og deler av andre sesong ikke ble benyttet el-bil til slik kontroll. Innklagede fulgte opp forholdet gjennom dialog med valgte leverandør. Det ble i løpet av denne perioden opplyst at det hadde oppstått utfordringer knyttet til batterikapasiteten på de opprinnelig bestilte elbilene, og det ble derfor bestilt en annen type. Denne ble av innklagede ansett å oppfylle kontraktsforpliktelsene.
- (23) Sekretariatet vurderer det slik at forholdet klart ikke medfører en vesentlig endring av kontrakten som tilsier at den skulle vært hevet. Slik sekretariatet forstår faktum i saken, har den valgte leverandøren senest tatt i bruk ny el-bil 11. desember 2024, mens kontrakten startet høsten 2023. Den manglende bruken av el-bil på rodekontroll har bare foregått over maksimalt halvannen sesong, i en kontrakt med en varighet på fem år, med mulighet for forlengelse i ytterligere tre år. Forholdet har heller ikke hatt noen prismessig konsekvens for innklagede, eller noen negativ innvirkning på arbeidet som er gjort. Se til sammenligning klagenemndas vurdering i sak 2025/0064 avsnitt 39.
- (24) Klager har også anført at den nye elbilmodellen ikke er egnet til vaktbil/rodekontroller vinterstid, og at den har langt mindre batterikapasitet og rekkevidde enn den som er tilbudt i kontrakten. Sekretariatet kan imidlertid ikke se at oppdragsgiver har stilt spesifikke krav til bil til rodekontroll i kontrakt/kravspesifikasjon, eller at det er vektlagt forhold ved den

opprinnelig tilbudte elbilen under tildelingskriteriet «Miljø» som den nye modellen ikke kan tilfredsstille.

- (25) Sekretariatet kan heller ikke se at det er grunnlag for å iverksette misligholdssanksjoner etter kontraktens bestemmelser om dette, og at innklagede dermed skulle ha fulgt opp kontraktskravet utover oppfølgingsmøtene som er gjennomført med leverandøren.
- (26) Klager har videre anført at det er gjort observasjoner fra naboer av at det benyttes andre, ikke-elektriske varebiler på roden. Klager har imidlertid ikke dokumentert denne anførselen ytterligere, og sekretariatet har derfor ikke grunnlag til å ta stilling til påstanden. Sekretariatet vil likevel bemerke at en eventuell bruk av ikke-elektriske kjøretøy til rodekontroll over den perioden som har foregått her, ikke på nåværende tidspunkt vil være tilstrekkelig til å konstatere at kontrakten er vesentlig endret, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0064.
- (27) Klager har også anført at representant for Storfjord kommune i klagesaken er inhabil som følge av at vedkommende var ansatt hos valgte leverandør frem til juni 2023. Hun ble etter det opplyste ansatt i kommunen i mars 2025, altså etter at kontrakt var signert.
- (28) Det følger av forskriften § 7-5 at reglene om habilitet i forvaltningsloven § 6 til § 10 gjelder ved «gjennomføringen av en anskaffelse». Habilitetsinnsigelsen gjelder saksbehandlerens ansvar for behandlingen av klagesaken, og ikke «gjennomføringen av en anskaffelse». Ettersom anførselen ikke gjelder brudd på anskaffelsesregelverket avvises den fra behandling, jf. klagenemnds forskriften §§ 6 og 9.
- (29) Ettersom sekretariatet har funnet at klagen klart ikke kan føre frem, avvises den som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndforskriften § 9.

Klageadgang:

Dere kan klage på avvisningsvedtaket til klagenemndas leder, som i så fall vil avgjøre om klagen likevel skal behandles av klagenemnda. Klagenemndas leder kan bare ta stilling til de faktiske forholdene som er vurdert i denne avvisningen, og det er ikke anledning til å fremme nye rettslige anførsler/påstander. Det holder derfor at du informerer sekretariatet om at du påklager avvisningsvedtaket.

En slik klage må foreligge senest tre virkedager etter at dere er blitt kjent med vårt avvisningsvedtak. Med virkedager menes her alle dager unntatt lørdager, søndager, offentlige helligdager og offentlige fridager. Klagefristen kan ikke forlenges.

Med hilsen

Asbjørg Pétursdóttir
Juridisk seniorrådgiver

Caroline Jøsok Essilfie
Lossius
Juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
STORFJORD KOMMUNE
RYENG ANLEGG AS

Kopi til: